

Concluziile schimbului de experiență derulat între lucrătorii sociali stradali romani si belgieni. Impactul crizei Covid-19 asupra populației in situație de stradă precum si asupra lucratorilor sociali stradali

**PRACTICI DE TEREN BELGIA/ROMANIA
- 2020 - 2021 -**

Avec le soutien de :

TABLE DES MATIÈRES

2020 UN AN SPECIAL PENTRU INTERVENTIA SOCIALA STRADALA.....	4
SCHIMB DE EXPERIENTA PENTRU INTARIREA PRACTICILOR DE TEREN	5
PARTENERI	5
Dynamo International – Street Workers Network (DISWN).....	5
Fundatia PARADA – Un nas roșu împotriva indiferenței	5
Parteneri asociați din Belgia	5
Parteneri asociați din Romania	5
DERULAREA PROIECTULUI	6
IMPACTUL CRIZEI IN BELGIA SI ROMANIA	6
CONTEXTUL DIN BELGIA ȘI ROMÂNIA	6
Belgia.....	6
Impactul emotional	7
Adaptarea instituțională	7
Practicile de teren	7
Gradul de adecvare al măsurilor autorităților.....	8
In România	8
Populația în situație de stradă: Victima desemnată a pandemiei	9
Operatorul social stradal singur în fața pandemiei	11
PRACTICILE DE TEREN ALE LUCRATORILOR SOCIALI STRADALI ROMANI SI BELGIENI	11
Belgia.....	11
Dynamo AMO.....	11
AMO La Boussole	12
AMO TCC Accueil.....	12
AMO Dinamo	12
In România	13
Asociația Sprijinirea integrării sociale (ASIS).....	13
Fundatia Parada.....	14
ARAS (Asociația română anti SIDA)	14
Carusel.....	14
Salvați Copiii – Save the children (SC).....	15
SamuSocial Romania	15
Bune practici în Belgia și în România	16
CONCLUZIILE LUCRATORILOR SOCIALI STRADALI BELGIENI SI ROMANI	17
RECOMANDARI	18
CONCLUZII	20
WEBINARII	21
ARTICOLE	21

2020 UN AN SPECIAL PENTRU INTERVENTIA SOCIALA STRADALA...

Dynamo International – Street Workers Network si Fundatia Parada se pot lăuda cu o lungă istorie de colaborare comună, materializata prin misiuni regulate de schimb de experiență și bune practici între asistenții sociali stradali (TSR), atât la Bruxelles, cât și la București, si aceasta de mai bine de zece ani.

Folosit în aceste două țări, apropiate și îndepărtate în același timp, dar care își împărtășesc dragostea pentru franceză, **munca socială de stradă sau Outreach-ul (TSDR, acronimul în franceza)** reprezintă instrumentul esențial folosit de asistenții sociali care se confruntă cu realitățile unor populații defavorizate, excluse, desocializate, de cele mai multe ori invizibile. Copii și tineri în situație de stradă, persoane adulte fără adăpost, imigranți ilegali, consumatori de droguri, lucrători sexuali, tineri minori străini neînsoțiți, iată doar câteva dintre tipurile de populație cărora li se adresează intervenția sociala stradala.

2020, anul pandemiei cauzate de noul coronavirus, anul **izolării** și distanțării fizice, dacă nu chiar a celei sociale, anul tuturor **anxietăților** colective și al **fragilizării** în creștere al celor mai vulnerabili, a pus o presiune enorma asupra asistenților sociali, asupra tuturor actorilor din domeniu, al tuturor profesioniștilor, toți aceia pentru care contactul și proximitatea cu publicul beneficiar rămân esențiale. Legăturile și schimburile construite de-a lungul anilor între lucrătorii sociali stradali din diferite țări, uneori chiar în cadrul aceleiași organizații, au avut de suferit. **Aceștia s-au trezit singuri în fața unei populații mai sărace, uneori depășite de evenimente, lăsata prada sentimentului de abandon.**

Ce mijloace au găsit TSR-uri pentru a menține încrederea și speranța, ce instrumente au folosit în această perioadă pentru a-și ajuta publicul țintă? Cum putem pleca de la aceste experiențe și practici, pentru a construi noi instrumente, încrederea, un alt viitor?

Menținând legăturile, împărtășind resursele, experiențele și practicile pe teren, imaginând ce rămâne încă posibil într-o viață care se derulează în cadrul unor parametri tot mai restrânși. Criza provocată de Covid-19 a obligat lucrătorul social stradal să se confrunte cu noi provocări, l-a forțat să se reinventeze și să inoveze ca nicicând altădată.

SCHIMB DE EXPERIENTA PENTRU INTARIREA PRACTICILOR DE TEREN

Demersul actual are drept scop consolidarea sinergiei dintre lucrătorii sociali stradali belgieni și români, pentru îmbunătățirea practicilor lor profesionale, în beneficiul populațiilor aflate în situații de stradă, dar și pentru a crește gradul de conștientizare cu privire la recunoașterea muncii sociale de stradă drept o meserie esențială în lupta cu efectele provocate de criza indusă de pandemia cu Covid -19, în particular în favoarea populațiilor vulnerabile sau aflate în situații de stradă.

Acest proiect s-a derulat prin **sprijinul Wallonie-Bruxelles Internațional**, al programului de Relații Internaționale al **Comisiei Comunității Franceze din Regiunea Bruxelles Capitale**, proiect de cooperare bilaterală cu România.

PARTENERI

Dynamo International - ONG care militează apărarea drepturilor fundamentale ale persoanelor aflate în situații de excluziune socială.

Dynamo International – Street Workers Network (DISWN)

Dynamo International – Social Workers Network este alcătuită în prezent din mai mult de 50 de platforme naționale de lucrători sociali stradali, care intervin pe patru continente: Africa, Asia, Europa și America. Aceste platforme se întâlnesc în mod regulat pentru a dezvolta strategii și a desfășura activități care să permită operatorilor sociali stradali să-și cunoască realitățile reciproce și să-și îmbunătățească în acest fel modul de intervenție și integrarea bunelor practici.

Fundatia PARADA – Un nas roșu împotriva indiferenței

Parada desfășoară programe de integrare și de reintegrare socială, educativă sau de resocializare în favoarea copiilor și tinerilor aflați în situație de stradă, precum și al familiilor fără adăpost din București. În atingerea scopului său, fundația dezvoltă programe de artă socială, sport, sprijin și acompaniere socială și educațională.

Parteneri asociați din Belgia

La schimburile care s-au derulat au participat în special lucrătorii sociali stradali care au participat în ultimii ani la misiunile de schimburi de experiență derulate în România, respectiv membrii **Le Collectif** – respectiv rețeaua operatorilor sociali stradali belgieni francofoni.

- **Dynamo AMO** – Bruxelles: Djibril N'Dir, César Richelle și Justine Tuerlinckx
- **AMO TCC Accueil** – Bruxelles: Olivier Bernard
- **AMO Dinamo** – Dinant: Jessica Bonhivers
- **AMO La Boussole** – Ans: Florine Baar
- **AMOS** – Bruxelles: Véronique Georis, directoare, invitată în cadrul webinarului.

Parteneri asociați din România

- **Fundatia PARADA**: Adrian Dobrescu, Andreea Dina, Adina Stefan, Marian Milea
- **Sprijinirea integrării sociale (ASIS)**: Luciana Lazarescu & Valerian Ion
- **Generatie Tinara (Timisoara)**: Andreiana Luca
- **SamuSocial Romania**: Elena Adam
- **Armata Salvării**: Andrada Gabriela, Adriana Simac, Lucan Eugen
- **Salvati Copiii/Save the children**: Leonard Andreescu, Gabriel Ungureanu
- **ActiveWatch**: Irina Zamfirescu, invitată în cadrul webinarului.

DERULAREA PROIECTULUI

Într-o primă fază, am convenit să realizăm un sondaj pentru **a colecta experiențele și practicile operatorilor sociali stradali belgieni și români în fața crizei**. Primii au oferit răspunsuri scrise, platforma românească alegând interviuri deschise, întâlnindu-se uneori fizic, alteori în online, în luna decembrie 2020. **Rezumatele schimburilor** au fost realizate în ianuarie 2021, pentru pregătirea webinarului.

Seminarul web din 5 februarie 2021 a fost un moment privilegiat și o oportunitate pentru operatorii sociali stradali ai ambelor platforme de a înțelege realitatea celuilalt și a vieții sale de zi cu zi, dar și de a discuta despre practicile și inovațiile lor. Derulat în franceză, cu traducere simultană în română, atunci când a fost necesar. **Rezumatul seminarului web** a fost finalizat în februarie. **Înregistrarea seminarului web** a fost încărcată și distribuită prin intermediul rețelelor sociale de ambele platforme.

Sinteza și analiza au fost concertate între partenerii proiectului pentru redactarea finală a acestui dosar.

IMPACTUL CRIZEI IN BELGIA SI ROMANIA

CONTEXTUL DIN BELGIA ȘI ROMÂNIA

Belgia

Dinant, 2 operatori sociali stradali, din Dinamo AMO, activități cu tinerii

Belgia este un stat federal, cu diverse niveluri de putere: guvernul federal, guvernele regiunii valone și flamande, guvernele comunităților franceze, flamande și germanofone, în fine nivelul puterii locale (municipale, comunale). Măsurile de combatere a Covid-19 au fost luate la nivel federal în cadrul CNS - Consiliul Național de Securitate și sub egida Ministerului de Interne. Apoi, entitățile federale le-au implementat, adaptându-le uneori la realitățile lor prin alte ordine, decrete, ordonanțe.

Operatorii sociali stradali belgieni parte a acestui proiect lucrează în principal în servicii aprobate de Ministerul Asistenței pentru Tineret, numit AMO - Action en Milieu Ouvert/Activități derulate în aer liber. Un decret guvernează misiunea lor, considerată ca având rol de prevenție. Intervenția funcționează la solicitarea tânărului beneficiar/client. Acest lucru oferă libertatea de a alege tipuri de intervenții adaptate realităților mediului în care se intervine, lăsând o mare libertate de acțiune operatorului social stradal.

Gestionarea crizei sanitare a avut un impact semnificativ asupra tinerilor. Climatul de teamă a creat multă anxietate în rândul populației, presa având un rol important în inducerea acestui fenomen.

Impactul emotional

Impactul s-a tradus, evident, **atât la nivel personal, cât de profesional**. Mentalul acționează asupra restului, **motivația** și capacitatea de concentrare în condițiile de stres induse de pandemie, capacitatea de muncă a **scăzut**. **Oboseala psihologică** a lucrătorului social stradal, îndusă de **sentimentul de solitudine** și abandon din partea autorităților, schimbările constante ale normelor, toate acestea au solicitat enorm capacitățile de adaptare și rezistența ale lucrătorilor sociali stradali. **Relațiile umane**, soclul și esența muncii sociale stradale, au fost **întrerupte brutal**, ceea ce a decuplat efectul destabilizant al întregului context.

Dificultatea menținerii unei legături cu publicul accentuează sentimentul de neputință și frustrare în raport cu situațiile dramatice în care anumite familii se regăsesc, tot mai vulnerabile din cauza crizei.

Pandemia a înspăimântat adulții și vârstnicii în particular, dar a accentuat și dificultățile preexistente ale multor familii. Mai recent, **frica** a cedat locul **oboselii, plictiselii și singurătății**. Unii au fost copleșiți de teoriile conspirației care le stârnesc **furia** și frustrarea, alții de depresie.

Tinerii sunt cei mai afectați la nivel emoțional, psihologic, de această criză. Impactul se resimte atât la nivel de mental cât și la nivelul condiției fizice pentru mulți dintre ei. **Stagnarea și lipsa perspectiveilor** de viitor au un impact psihologic extrem de negativ asupra tinerilor.

Adaptarea instituțională

Asociațiile și operatorii sociali stradali au fost nevoiți să se adapteze pentru a face față acestei crize. **Adaptările** în fața primului val au fost resimțite mai **brutal** decât cele impuse odată cu cel de-al doilea val.

Pentru a respecta reglementările sanitare, **disponibilitatea serviciului TSR a fost redusă considerabil în ciuda solicitărilor frecvente de ajutor individual**. Drept urmare, și **contactul cu publicul s-a diminuat**.

Munca la distanță a prevalat, element cu totul inedit în cazul operatorilor sociali stradali. Mulți asistenți sociali au **profitat** de ocazie pentru a-și actualiza cunoștințele, pentru a se instrui, a se înscrie și a participa la **diverse formări în această perioadă**.

Practicile de teren

Atunci când măsurile s-au relaxat, intervenția socială stradală a putut fi reluată cu destulă ușurință și situația a putut fi stabilizată, **chiar dacă practicile de teren au fost complet bulversate**.

Regulile sanitare impuse tuturor au limitat foarte mult domeniul de acțiune al operatorilor sociali stradali, împingându-i în același timp să se reinventeze pe cât posibil, și să-și modifice deseori practicile în domeniu.

Contactul cu publicul a trebuit reconstruit. În prezent, contactele se fac în principal prin intermediul rețelelor sociale.

Activitățile sunt organizate exclusiv în aer liber și în grupuri mai mici sau complet digital.

Tururile de cartier sunt strict limitate și se derulează în exterior.

A fost organizat un sprijin diferit, la distanță, pentru tineri, atât la nivel de școală (ajutor școlar), cât și la nivel social (divertisment).

Din criză s-a născut o reflecție în ceea ce privește calitatea și modurile informării publicului. A apărut necesitatea de a asigura o informare mai bună pentru tineri, mai adecvată în noile canale de comunicare (prin intermediul rețelelor sociale).

Operatorii sociali stradali sunt de acord că un minim de contact social non-digital ar trebui păstrat cât mai mult posibil.

Tururile de cartier, realizate cu bicicleta, sunt utile nu numai pentru a păstra distanța, pentru a păstra o prezență în teren, ci mai ales pentru a fi disponibili publicului pe de o parte, dar și pentru a putea evolua fără mască (purtarea măștii nefiind impusă în Belgia cicliștilor).

Gradul de adecvare al măsurilor autorităților

Măsurile luate de autorități sunt considerate drept inadecvate acțiunii lucrătorilor sociali stradali și publicului pe care aceștia îl deservește.

Comunicarea autorităților cu privire la fundamentarea și rolul măsurilor luate este laconică, modificarea permanentă a acestor măsuri este destabilizantă. Comunicarea oficială ignoră canalele de informare utilizate de tineri.

Măsurile anti Covid au forțat numeroase servicii de primă linie (ajutor alimentar, cazare) să își închidă ușile, agravând astfel situația celor mai vulnerabili.

Măsurile luate se bazează exclusiv pe o viziune tradițională a societății. Un model simplist, în care o gospodărie este formată dintr-o mamă, un tată și doi, trei copii, care locuiesc împreună într-un apartament decent.

Soluțiile propuse pentru a limita frustrarea morală / mentală / socială sau abandonarea școlii sunt insuficiente.

Fără a fi un fenomen nou este totuși de evidențiat, fiind întărit de criză: verificările și acțiunile represive ale poliției pentru respectarea măsurilor sunt deseori abuzive și discriminatorii față de anumite categorii de populație.

Principala recomandare a lucrătorilor sociali de pe stradă este aceea de a-i lăsa pe toți tinerii să-și reia cursul normal al vieții, de a le permite să meargă la școală, să facă sport, să meargă la cinema, pe scurt să aibă o viață socială normală.

O altă recomandare este de a oferi asistenților sociali, lucrătorilor sociali stradali o mai mare libertate în vederea a restabilirii contactului și a reluării activităților derulate în mod obișnuit cu tinerii apropiați de vârsta adultă.

In România

București, o familie primește un colet alimentar prin serviciul social stradal al Fundației Parada

România are 20 de milioane de locuitori. În 2018, 16,8% din populația României se afla deja **într-o stare de sărăcie extremă**. Speranța de viață în 2017 a fost de 75,3 ani, comparativ cu media europeană, aflată la 80,9 ani. Rata mortalității înregistrată ca urmare a bolilor transmisibile (SIDA, Hepatită, TBC) în 2016 a fost de aproape trei ori mai mare decât media europeană a indicelui (6,6 față de 2,6)¹.

În 2018, România a investit **doar 5,6% din PIB-ul său în sănătate**, în timp ce media europeană a fost de aproximativ 10% din PIB². În plus, acoperirea medicală, respectiv accesul la serviciile medicale publice, este garantat numai pentru cei care plătesc asigurări de sănătate. Astfel, șomerii, inclusiv deci persoanele cele mai vulnerabili, nefiind acoperiți, sunt, prin urmare, lipsiți de acces la îngrijire medicală.

Cu alte cuvinte, România era extrem de prost pregătită pentru a putea face față corect pandemiei și consecințelor acesteia.

Guvernul a instaurat starea de urgență pe 16 martie 2020, în vigoare până pe 14 mai, între timp instituind o carantină generalizată a populației, respectiv circulație limitată, frontiere închise și restricții drastice. În această perioadă, **țara a fost condusă prin ordonanțe militare**, ca în vremuri de război. Începând cu 16 mai, starea de urgență a fost înlocuită de starea de urgență medicală, aflată încă în vigoare în prezent.

Asociațiile de teren românești nu beneficiază în mod normal de subvenții publice, cea mai mare parte a finanțării lor fiind asigurată din surse private, în special prin intermediul politicilor de responsabilitate socială corporativă (CSR). În contextul economic care a urmat crizei, ajutorul privat destinat asociațiilor a scăzut brusc. Măsurile luate de guvern pentru a atenua efectele crizei nu au vizat asociațiile și serviciile furnizate de acestea. Întrucât situația a devenit de nesuportat, multe asociații, deja precarizate, nu au mai putut să asigure derularea normală a serviciilor, programelor și al altor activități obișnuite, fiind astfel afectată inclusiv intervenția socială stradală.

De fapt, realitatea este că în momentul în care publicul vulnerabil avea cel mai mult nevoie de ajutorul oferit de asociațiile de teren, acestea din urmă s-au dovedit incapabile să acționeze în mod adecvat, răspunzând corect solicitărilor.

Populația în situație de strada: Victima desemnata a pandemiei

Publicul în beneficiul căruia se desfășoară intervenția socială pe stradă în București este alcătuit din populații care trăiesc pe stradă:

- persoane fără adăpost, uneori foști copii ai străzii din anii 90-2010, deveniți adulți;
- tineri, uneori încă adolescenți;
- consumatori;
- familii, uneori rezultate din fenomenul migrației interne, adică familii originare din mediul rural, situate în regiunile sărace ale României și care, forțate de sărăcie, se mută în marile orașe, dacă nu chiar în Europa de Vest, sperând într-un viitor mai bun pentru copiii lor.

Toate aceste populații au fost puternic afectate de măsurile de izolare, în particular de dispariția anumitor job-uri din economia informală, care le asigurau supraviețuirea (inclusiv aici cerșetoria, dar și lucrul precar, ocazional).

În timpul primului val, franja populației în situație de strada care locuia efectiv în stradă (în cutii), fie a fost găzduită în sălile centrelor publice de carantină (unde recepția este precară și situația stresantă pt cine-

1 - Tabelul E1 : ec.europa.eu/info/sites/info/files/2020-european-semester-country-report-romania-ro.pdf

2 - touteleurope.eu/actualite/les-depenses-de-sante-dans-les-pays-de-l-union-europeenne.html

va neobișnuit să fie menținut închis o perioadă lungă de timp), fie „au dispărut în natură” (ca să nu fie „prinși” de polițiști și carantinați), ceea ce a făcut de fapt ca situația lor să devină și mai precară.

Cu toate acestea, cea mai mare parte a populației stradale din București locuiește în ghetouri (case abandonate) sau barăci (ridicate prin mijloace proprii pe terenuri virane, izolate). Toți aceștia au continuat să rămână în strada, dar de cele mai multe ori și-au pierdut mijloacele de existență și, evident, libertatea de deplasare. Accesul lor la apă și, prin urmare, la un minim de igienă este, de asemenea, puternic compromis. Pe lângă densitatea de locuitori din unele ghetouri, starea de sănătate adesea precară și lipsa de igienă, menționăm și lipsa accesului la serviciile medicale publice, dată fiind absența asigurărilor de sănătate, dar și, uneori, întreruperea tratamentului bolnavilor cronici (HIV, TBC, etc)

Decarantinarea care a urmat nu a adus din păcate îmbunătățirea situației populației de stradă.

Într-adevăr, practica cerșetoriei, de exemplu, nu mai putea asigura supraviețuirea zilnică a acelor persoane fără adăpost care o practicau de obicei. Bisericele, Mecca cerșetoriei din România, au rămas închise, la fel și porțile cimitirelor, alt loc privilegiat. Piețele pline de viață de altădată s-au transformat în ținuturi pustii. Saormeriile, un alt loc preferat pentru cerșetorie, s-au închis.

Munca la negru a fost, de asemenea, puternic afectată. Locurile de muncă precare, disponibile în piețele de zarzavaturi sau de flori, în florăriile stradale sau în spălătorii auto, au dispărut în totalitate, de azi pe mâine. Muncitorii cu ziua, angajați anterior zilnic în construcții, au devenit tot mai puțin numeroși. Toate aceste locuri de muncă care permiteau supraviețuirea zilnică a multor oameni au dispărut în mod brutal. **Aceste locuri de muncă, oricât de precare și penibile erau, permiteau totuși supraviețuirea zilnică a multor familii care trăiau în stradă.** De fapt, aceștia din urmă s-au trezit, peste noapte, total dependenți de ajutorul extern.

Totodată, **acești oameni nu au putut beneficia de mecanismele de securitate socială**, și acelea insuficiente, instituite de guvern pentru categoriile afectate, precum șomajul tehnic, data fiind natura neoficială a activităților lor lucrative anterioare.

Copiii și tinerii au fost puternic afectați de măsurile luate. Cursurile școlare au fost suspendate mai întâi, înainte de a fi reluate prin forme de învățământ la distanță. Cu toate acestea, în privința copiilor, putem observa că cei provenind din aceste familii se găsesc de facto **în situație de abandon școlar**, chiar dacă continua să fie formal înscriși în învățământ. Într-adevăr, familiile cu copii care locuiesc în ghetourile prezente în București sunt lipsite de acces la apă curentă și rareori au acces la electricitate și încălzire suficiente. Spațiile de locuit rămân insalubre, slab ventilate, mobilierul insuficient și în stare proastă.

Unul sau altul dintre părinți se poate uneori găsi în închisoare, pentru câteva luni sau pentru câțiva ani, iar copilul se va regăsi practic singur pe strada.

Părinții, uneori victime ale diferitelor forme de dependență (alcool, droguri), deseori preocupați doar de supraviețuirea zilnică, adesea analfabeți, nu reușesc întotdeauna să urmărească școlarizarea copiilor lor, cu atât mai puțin atunci când aceasta are loc on line. Mai mult, acești copii sunt adesea lăsați în voia lor, trambalați de la un squat la altul, de la un loc de viață la altul, uneori găzduiți un timp, de durată variabilă, în centrele publice de primiri urgente pentru copiii fără adăpost, înainte de a fi recuperați din nou de familiile lor.

În acest context de **precaritate cronică**, lecțiile școlare și activitățile de timp liber (artă socială, ajutor pentru teme etc.), furnizate în mod normal de asociații, constituiau o oază, un punct de stabilitate și un reper pentru acești oameni. Dar odată cu suspendarea orelor fizice

(începând cu 8 martie 2020, cu excepția doar a câtorva săptămâni de prezență alternativă la începutul anului școlar) și eliminarea programelor implicând socializarea, copiii și tineri provenind din familiile care locuiesc pe străzi au suferit enorm în toată această perioadă, iar efectele se vor vedea peste ani.

Operatorul social stradal singur în fața pandemiei

Dar cum au reușit asociațiile să depășească lipsa resurselor pentru a-și ajuta mai bine publicul? Cum au reușit operatorii sociali stradali să concilieze distanțarea fizică și activitățile specifice, implicând socializarea, contactul? Ce misiuni pentru operatorii sociali în această perioadă? Ce resurse au fost disponibile? Ce bune practici au fost nou introduse?

Și cu ce rezultate, și în ce scop?

Pentru a înțelege mai bine acțiunea operatorilor sociali stradali și al asociațiilor acestora din urma în această perioadă, am întâlnit actorii din domeniu, fie față în față, fie prin Zoom. În urma acestor întâlniri, un sentiment persista: imaginea unei societăți sărace, oboseite, aflate într-o situație de dificultăți cronice, imaginea unei populații abandonate și ignorate. Licăriri de speranță apar totuși, cel mai adesea grație mobilizării exemplare ale câtorva.

În acest context, intervenția socială pe stradă s-a dovedit mai necesară ca niciodată, deseori esențială.

PRACTICILE DE TEREN ALE LUCRATORILOR SOCIALI STRADALI ROMANI SI BELGIENI

La crise sanitaire pandémique est un agrandisseur des dysfonctionnements des écosystèmes, mais aussi un révélateur d'opportunités, entre autres, pour apporter de la créativité et de l'innovation dans les pratiques professionnelles des TSR.

Belgia

Ans, un operatori sociali stradali din La Boussole AMO, în activitate cu tinerii

Dynamo AMO

Djibril : «Practica mea în domeniu s-a schimbat foarte mult. Nu mai știm să facem multe lucruri cu adolescenții mai în vârstă. Taberele au făcut mai multe de la Carnavalul 2020. Nu mai putem juca și nu ne putem apropia prea mult de public. Toate evenimentele noastre sunt anulate, munca cu partenerii este prea complicată. Ne-am organizat

să fim maximum 2 la birou, păstrându-ne în același timp distanța socială pentru a face mai bine urmărirea noastră și a fi la locul de muncă, iar după-amiaza toți colegii mei sunt acolo și realizăm intervenția de stradă în perechi. Ne păstrăm măștile, suntem înarmați cu gel și evităm contactul. Întâlnirile echipei se fac prin videoconferință. Excursiile cu bicicleta, plimbările în grup mic, pentru a păstra legătura și a primi vesti, mi se par bune practici.»

Justine : «Practica mea de teren s-a schimbat uneori enorm, alteori mai puțin, în funcție de măsurile guvernamentale. Chiar dacă suntem mai distanți în contactele cu tinerii, mi se pare plăcut să păstrez un mod de a saluta care implică contactul fizic: atingerea piciorului sau a cotului. O altă bună practică este să mergeți să sunați la sonerie pentru a verifica ce mai fac și a le reaminti că suntem acolo dacă suntem soliciți (în timp ce rămân afară și păstrează distanța).»

César : «A trebuit să ne adaptăm. Suntem mult mai în contact cu tinerii prin intermediul smartphone-ului nostru decât înainte. Mergeam la familii pentru a oferi informații sau altele. Astăzi facem acest lucru prin Whatsapp de cele mai multe ori. Obişnuiam să ieşim în stradă cu un caddy (cărucior de supermarket), cu multe idei de jocuri de practicat cu tinerii. Astăzi selectăm jocurile. Luăm jocuri individuale și întotdeauna gel hidroalcoolic. La Bruxelles, trebuie să purtăm masca tot timpul. Nu este ușor pentru tineri să ne recunoască și invers, când a trecut mult timp de când nu ne mai vedem. Ne adaptăm pentru ieșiri, favorizăm întotdeauna exteriorul. Trebuie să inovăm. Cu adolescenții, facem acest lucru în grupuri mai mici, deși nu este recomandat. Ne continuăm tururile de cartier în mod normal, dar este mai dificil să intrăm în spații închise, cum ar fi cu partenerii sau cu familiile.

În timpul primului val, în jurul lunii aprilie, când am decis să ieșim, am început cu tururi de cartier cu bicicleta. În primul rând pentru a ne arăta prezența în cartier. În al doilea rând, a păstrat o anumită distanță față de tinerii pe care i-ai întâlnit. Și în al treilea rând, să arăți că ai fost mereu în mișcare dacă poliția a trecut. Pentru că nu ni s-a permis să rămânem statici în spațiul public (nu te puteai opri mult timp într-un spațiu public la Bruxelles).»

AMO La Boussole

Florine : «Practica mea s-a schimbat, atunci când intru în legătură cu familiile, trebuie să fac totul afară, dar aceasta m-a ajutat să iau legătura și mai puternică cu publicul ... Ce este cel mai greu este contactul social ... tinerii sunt triști că nu putem să ne îmbrățișăm, etc.

Suntem norocoși să putem lucra în aer liber și, prin urmare, să putem preveni răspândirea virusului. A fi afară este mult mai sigur decât ar fi într-un mediu închis ... a merge în mijlocul familiilor cu propuneri de animație ne permite să păstrăm o legătură cu familiile noastre ... a sta dincolo de ușa cu masca pe figura nu este deloc periculos, putem crea activități sportive în aer liber cu grupuri mici de 4 tineri permite menținerea legăturii și oferirea posibilității tinerilor de a se elibera ... Păstrați contactul cu copiii prin crearea unor seturi de animație, astfel încât copiii să se poată juca afară și o legătură și le permite să se distreze, să iasă din casă ... A lucra singură poate fi foarte interesant pentru crearea legăturii cu publicul, dar a fi în duet cu un coleg poate oferi, de asemenea, un mediu sigur și reconfortant.»

AMO TCC Accueil

Olivier : «A trebuit să ne oprim acțiunile în strada pentru a ne concentra asupra permanenței noastre de la centru. De asemenea, am lansat TCC 2.0 pentru a ne face mai ușor disponibili pe diversele rețele sociale.»

Jessica : «Să începem cu elementele de bază, pe care toată lumea a trebuit să le pună în aplicare pentru a le adapta. Gata cu îmbrățișările, cu strângerea mâinilor, care să permită tuturor să se simtă apreciați, ca o persoană, de ceilalți! Solidaritatea fumătorilor, îți rulez o țigară și ți-o ofer, terminat și cu asta. Purtarea măștii epuizante și conducerea la anonimizare! Faptul de a fi mereu în posesia unor măști suplimentare, în caz de nevoie, de alcool gel, ... Aici, în zonele rurale, avem, de asemenea, mult mai multe dificultăți în a întâlni oameni la întâmplare atunci când faci zonarea, ei stau mult mai mult acasă tinerii, iar dacă se întâlnesc, o fac departe de ochii curioșilor. Cât de departe putem încerca să intrăm în contact fără a deveni intruzivi? Pot spune că am încercat să rămân prezenta cât mai mult posibil pe teren și în rețele, că am continuat să întâlnesc cetățeni, ținând cont de faptul că unii ar putea avea frici, temeri și temeri și fără a uita să-și recunoască dreptul la face acest lucru.»

In România

O strada din București, în vremuri de pandemie

Asociația Sprijinirea integrării sociale (ASIS)

Asociația „Sprijinirea integrării sociale” (ASIS) lucrează cu **persoanele fără adăpost și cu familiile care locuiesc pe stradă în București**. Pentru Valerian Ion și echipa sa, în perioada de lock down echipa a fost nevoită să-și limiteze activitățile desfășurate în favoarea persoanelor fără adăpost, ceea ce a produs o puternică frustrare. La începutul perioadei de carantina, echipa a păstrat contactul cu persoanele fără adăpost din stradă, pentru a continua procesul de sprijin individual, respectând în același timp măsurile. Cu toate acestea, **lucrătorii au trebuit să facă anumite alegeri și să selecteze prioritățile**, putând urmări doar cele mai urgente cazuri.

ASIS consideră că este esențial să poți păstra legătura cu beneficiarii muncii stradale și să îi informezi cu privire la consecințele pandemiei, car și să îi sprijini și să îi acompaniezi către structurile de primire urgente și către serviciile publice. Potrivit ASIS, autoritățile române au luat măsuri bune, dar amplitudinea acestor măsuri nu a fost suficientă, având în vedere deficiențele și carentele structurale ale sistemelor sociale și de sănătate din România.

Munca socială de stradă nu este recunoscută de autoritățile române, iar ASIS militează pentru recunoașterea TSR ca serviciu social esențial.

Fundatia Parada

Fundatia Parada, care lucrează cu **tinerii și familiile fără adăpost din București**, dar și cu foști copii de stradă care au devenit adulți, **a trebuit să oprească parte din programele sale, în particular cele care implicau socializarea**, cum ar fi programul său far de circ social (desfășurat în beneficiul copiilor aflați în situație de stradă), programul de fotbal social (susținut de clubul Internazionale Milano și desfășurat în colaborare cu centrele publice de primire a urgențelor pentru copiii străzii din București), precum și programul său de asistență pentru teme (After school) din cadrul Centrului de zi. Pe de altă parte, fundația și-a menținut și intensificat misiunile esențiale (ajutor pentru supraviețuire), desfășurate în cadrul Centrului de zi (acces la dușuri, mașini de spălat, încărcarea telefoanelor etc.) și își crește numărul misiunilor de intervenție sociala stradala.

Operatorii sociali stradali mențin legătura, oferă asistență socială, medicală sau psihologică, furnizează atestate de deplasare în perioada de carantina, măști și produse de igienă, pachete alimentare, scutece și lapte praf pentru copiii mici, ajuta cu haine, uneori chiar mobilier și aparate de incalzire familiile care locuiesc pe stradă.

Operatorii sociali stradali oferă, de asemenea, asistență, pentru clienții care o solicita, acompaniindu-i către centrele publice de primiri urgente, colaborând pentru aceasta cu serviciile sociale publice ale Primăriei București.

De la apariția vaccinurilor, **fundația a militat pentru ca populația care locuiește pe stradă**, fragilă, mobilă și purtătoare de comorbidități ignorate, **să fie imunizată ca prioritate**. Din februarie 2021, operatorii sociali stradali au informat și sprijinit clienții care doresc să fie vaccinați, către centrele publice prevăzute în acest scop.

ARAS (Asociatia romana anti SIDA)

ARAS (Asociatia romana anti SIDA) vizează în special **consumatorii de droguri și lucrătorii sexuali**. Au încetat să lucreze în prima săptămână de carantina. **Operatorii sociali stradali, parte din ei, se temeau de Covid**. S-au întors la muncă după o săptămână, dar cu jumătate de normă și respectând măsurile de protecție pe cât posibil. Mulți dintre clienții lor nu cred în existența maladiei, a virusului, ceea ce a sporit teama lucrătorilor de a lucra cu aceștia. Mass-media, factorii de decizie politică și parlamentarii s-au concentrat asupra luptei împotriva Covid, uitând de nevoile populațiilor vulnerabile. Din decembrie trecut, **intervenția socială de stradă a ARAS a fost suspendată din lipsă de finanțare**, operatorii sociali stradali fiind distribuiți pe cât posibil altor proiecte ale asociației care încă au finanțare. **Echipa a primit prima doză de vaccin** (februarie 2021) și o așteaptă pe a doua. **Rata de vaccinare a populației consumatoare de droguri va fi foarte scăzută, deoarece aceștia nu cred în existența virusului**. Potrivit ARAS, serviciile publice nu au măsurat amplitudinea provocării.

Carusel

Carusel este o asociație care lucrează cu **populații vulnerabile și cu consumatorii de droguri din București**. Ei și-au **reduc activitățile în stradă în favoarea intervențiilor desfășurate chiar în locurile de viață** ale persoanelor care beneficiază de serviciile lor. **Au crescut amplitudinea ajutorului alimentar oferit, ajutor de bază, și au furnizat materiale de igiena pentru a se conforma măsurilor sanitare**. Carusel funcționează în mod normal cu voluntari (studenți sau masteranzi la Asistenta sociala). Din cauza crizei, mijloacele lor au fost reduse considerabil. Populațiile vulnerabile și-au pierdut adesea locurile de muncă (caci vorbim de joburi precare și informale). Copiii vulnerabili au abandonat școala. Activitățile desfășurate vara au fost suspendate pentru o vreme. Carusel consideră că au fost și bune și rele în măsurile luate de autoritățile publice. Astfel, numărul locurilor de primire disponibile

în adăposturile publice a crescut, iar persoanele fără adăpost au reușit în cele din urmă să integreze categoriile de persoane expuse riscului și să beneficieze astfel de acces prioritar la vaccinare. Pe de altă parte, denunță amenziile abuzive cărora le-au căzut victimă persoanele fără adăpost și, mai presus de toate, o precaritate și înrăutățirea situației lor generale.

Salvati Copiii – Save the children (SC)

Pentru Salvati Copiii, organizație care lucrează cu **copii și familii cu venituri mici, aflate în situații precare**, care uneori trăiesc în squat-uri, criza a dus la **pierderea habitatului pentru multe dintre aceste familii**, confruntate cu imposibilitatea de a plăti chiria necesară. Familiile vulnerabile au fost victimele evacuărilor forțate, inclusiv în perioada de carantină și în perioada de iarnă, în ciuda legii, deoarece nu au beneficiat de protecția oferită de contracte oficiale de închiriere. **Salvati Copiii a intervenit cu fonduri proprii**, oferind un tichet social, în valoare de 50-60 € / lună și per familie, pentru a ajuta familiile cu copii să încheie cu bine luna.

Marea problemă pentru clienții lor a fost **pierderea accesului la serviciile publice**, care au devenit indisponibile / inaccesibile în timpul unei perioade de carantină și chiar mai apoi. Lucrătorii sociali stradali au încercat să suplinească și să palieze acestei probleme, să însoțească clienții către serviciile publice, să medieze, dar au fost necesare eforturi considerabile din partea operatorii sociale stradale ai asociației pentru a obține aceleași rezultate pe care clienții lor le obțineau singuri înainte.

La rândul lor, copiii s-au trezit într-o situație de abandon școlar. Nu au primit tablete, uneori le-au primit cu mare întârziere, alteori le-au deteriorat, fiind ulterior privați de orice contact cu școala. De multe ori nu dispun de conexiune internet, astfel încât tabletele, atunci când au existat, au fost inutile, iar uneori nu știau ce să facă cu ele. Evident, nici părinții lor nu știau cum să-i ajute.

Socializarea, jocurile, relațiile cu colegii lor au fost grav afectate în toată această perioadă. Gabi, operator social stradal, a asistat la scene în care copiii au început să plângă de bucurie când s-au reunit cu prietenii lor. Totuși, la începutul scolii din septembrie trecut, prezenta fizică efectivă a copiilor proveniți din familii în situație de stradă a diminuat considerabil, confirmând **situația de abandon școlar în care se regăsește masiv această categorie de copii vulnerabili**. Lucru încă și mai adevărat pentru cei înscriși în Programul a Doua Șansa.

Probleme de acces la serviciile medicale.

Decalajul s-a extins și mai mult între societatea „normală” și populațiile defavorizate, fragile, familiile numeroase, aflate în locuire precară, șomerii de lungă durată etc.

Operatorii sociali stradali ai Salvati Copiii și-au sporit eforturile pentru a facilita accesul la servicii (sociale, medicale, școlare) pentru beneficiarii / clienții lor, acces care a devenit mult mai complicat și laborios. Ei au continuat să furnizeze asistență materială familiilor, încercând în același timp să le mențină în siguranță. .

Printre cele mai **bune practici** se numără schimbarea misiunii: trecerea către sprijinirea oamenilor în situații pe care anterior le-ar putea rezolva singuri. Dar și utilizarea tichetelor sociale.

SamuSocial Romania

SamuSocial Romania, care se ocupă de **persoanele adulte fără adăpost din București**, a trebuit să întrerupă la început intervenția socială pe stradă, pentru a putea organiza mai bine securitatea sanitară a echipelor de teren. Și-au reluat activitățile destul de repede după aceea, cu accent pe **furnizarea de echipamente esențiale** (alimente, măști, saci

de dormit, medicamente, dar și scutece și lapte praf), distribuite în locurile în care trăiesc adulții și familiile fără adăpost cu copii vizați de intervenția Samu. Samu desfășoară în continuare un **program de prevenire a tuberculozei**, care vizează populația fără adăpost. Au întâlnit 2 cazuri diagnosticate Covid 19 în populația clienților lor.

O comunicare bună este esențială. În România, comunicarea a fost gestionată de primăria generală, iar organizațiile au putut face schimb de informații. În Belgia, nu s-a întâmplat asta, ceea ce este regretabil. Comunicarea coerentă, clară și rapidă a măsurilor destinate asociațiilor, dar și populației vulnerabile și tinerilor este esențială. Această neglijență se datorează probabil și situației politice din Belgia acelei perioade, când se afla după alegeri dar fără un guvern legitim constituit. Mai mult, guvernul rămas atunci în funcție, fiind de dreapta, a fost puțin sensibil față de prioritățile celor mai vulnerabili.

Practici inovatoare în Belgia și România

București, schimburi de bune practici între 2 operatori sociali stradali belgieni (Florine și César) și un operator român (Vali)

- Este important să rămâi deschis, **să te poți adapta** la context și la nevoile publicului.
- Sistemul de **tichete sociale** aplicat de Salvati Copiii în beneficiul familiilor fără resurse s-a dovedit a fi un sistem bun în abordarea efectelor crizei
- Unul dintre rolurile esențiale ale operatorilor sociali stradali în timpul acestei crize a fost **reconstruirea legăturii** dintre grupurile vulnerabile și serviciile sociale publice.
- **Întâlnirile în aer liber**, utilizate pe scară largă în această perioadă, reduc din formalism și facilitează conversația și contactul.
- La București, s-a dovedit benefică crearea **unei rețele de sprijin între lucrătorii** din peste 30 de asociații și autorități publice locale. Au putut informa și coordona mai bine.
- Efectuarea mai multor **activități colective în aer liber**, precum plimbări cu bicicleta, sport în grupuri mici, permite eliberarea presiunii resimțite atât de către tineri, cât și de către lucrătorii sociali stradali.
- Organizarea de **activități în grupuri mici** permite o abordare diferită, un contact diferit cu tinerii.
- Deplasarea lucrătorilor sociali stradali către școlile generale, unde pot **propune jocuri calme, organiza animații, care ușurează tensiunile** create de pandemie, permite menținerea contactului cu copiii și tinerii, căci altminteri aceștia nu mai ies pe stradă din cauza pandemiei.
- Pandemia a avut două efecte principale. A creat paranoia, dar a lăsat și timpul necesar pentru reflecție, și pentru a construi un **plan de acțiune post-Covid**.

- Este esențial să ne facem vizibile acțiunile pentru a fi cunoscuți ca experți în domeniul nostru de competență. Pandemia amintește tuturor rolul indispensabil pe care-l ocupa intervenția socială stradală și asociațiile de teren în mecanica socială.
- La început, a existat rezistență din partea autorităților publice pentru a **răspunde nevoilor persoanelor vulnerabile**. Actorii de pe teren au schimbat situația.
- La fel, a existat rezistență din partea unor populații vulnerabile în **aplicarea măsurilor sanitare**. Prin urmare, autoritățile au **apelat la competențele operatorilor sociali** stradali, lucru care s-a dovedit benefic în cele mai multe situații. Această colaborare public/private s-a dovedit fructuoasă.
- Criza ne-a permis să facem uneori primii pași către tineri și să fim atenți la **menținerea unui contact într-un mod mai structurat** decât de obicei, apelând tinerii mai des prin telefon și planificând activități la distanță (vânătoarele de comori video – Be).
- Uneori contactul telefonic se dovedește dificil pentru o parte din publicul vizat de intervenție. Prin urmare, **utilizarea rețelelor sociale uzitate de tineri**, cum ar fi TikTok sau Snapchat, se dovedește **un instrument valoros**.
- **Tinerii vulnerabili, deja stigmatizați** în perioada normală, au fost încă și mai stigmatizați în timpul crizei.
- Mulți tineri și-au pierdut la locul de muncă și resursele de supraviețuire, și-au pierdut liniștea și reperele. Prin urmare, AMOS a înființat, împreună cu C.P.A.S. (Centre Public d'Aide Sociale, echivalent DGASPC), **o rețea de ajutor** formată din tineri beneficiari voluntari care vor ajuta la achiziționarea de alimente pentru persoane varstnice, etc, proiect destinat a ajuta tinerii să intre în acțiune, prin furnizarea de servicii la nivel local, în schimbul unei remunerații modice. Proiectul a fost finanțat de Fundația Regele Baudouin. Spre exemplu, livrau colete sau vizitau persoane în vârstă. În acest fel, acești tineri sunt **introduși în aplicarea conceptului de eco-cetățenie**.
- „Educația, inclusiv educația informală, este esențială. **Investiția în educație** ar rezolva multe dintre grijile cu care ne confruntăm acum.” – Operator social stradal.

Operatorii sociali stradali au reușit să facă față multor provocări și situații excepționale întâlnite în practica cotidiană, pe teren, reînnoindu-și astfel practicile grație unei stări de spirit creative și a unei posturi empatice față de publicul beneficiar.

CONCLUZIILE LUCRATORILOR SOCIALI STRADALI BELGIENI ȘI ROMANI

București, beneficiari ai Fundației Parada

Referitor la evaluarea oportunității măsurilor luate de către autoritățile publice, belgiene și / sau române, pentru a contracara pandemia Covid-19:

- Majoritatea **măsurilor** s-au dovedit, în general, **inadecvate** pentru intervenția operatorilor sociali stradali și inadecvate publicului lor.
- **Comunicarea diferitelor măsuri** și modul în care aceste măsuri sunt reînnoite în mod regulat s-au dovedit a fi **deficitare** și nu au folosit canalele de comunicare utilizate de tineri, care s-au văzut pe ei înșiși devenind ținta represiunii mai degrabă decât cea a serviciilor și a dreptului informație.
- **Măsurile anti-Covid** au avut darul de a **agrava singurătatea și precaritatea**, prin suprimarea unui număr de servicii esențiale pentru bunăstarea, uneori pentru supraviețuirea populațiilor vulnerabile, prin reducerea intervențiilor, ceea ce a determinat agravarea situației celor mai vulnerabili.
- **Măsurile luate s-au bazat pe o viziune tradițională a societății**, adică pe modelul familiei „tradiționale”, alcătuită dintr-o mamă, un tată și doi sau trei copii, care locuiesc într-un apartament decent și capabili să se asume singuri, independenți, fără ajutor extern. Aproape nimic nu s-a făcut pentru cei mai vulnerabili, pentru cei non-autonomi, pentru cazurile speciale.
- **Controalele poliției**, uneori greoaie, s-au **dovedit adesea abuzive și discriminatorii** față de anumite categorii ale populației sau percepute ca atare de către cei interesați. Amenziile, în special în România, au lovit puternic populația de tineri de pe stradă. Această hartuire neîncetată nu face decât să întărească excluziunea și sentimentul de a fi ținta represiunii autorităților.

RECOMANDARI

- Principala recomandare a operatorilor sociali stradali este de a le **permite tinerilor să trăiască din nou**, de a le permite să meargă la școală, să facă sport, să meargă la cinema, pe scurt, să-și poată relua cursul unei vieți sociale normale.
- Autoritățile trebuie, de asemenea, să demonstreze, în vorba și în fapte, **o considerație mai mare pentru populațiile vulnerabile**, pentru cei lăsați în urmă, pentru cei excluși, de toate vârstele.
- **O comunicare bună între factorii de decizie politică și populație**, în particular a populației vulnerabile, este esențială. În România, cel puțin în București, comunicarea era gestionată de primăria generală, organizațiile putând face schimb de informații. În Belgia, nu a fost cazul.
- Educația, inclusiv educația non formală, rămâne un instrument privilegiat. **Investiția în educație** ar rezolva multe dintre grijile cu care ne confruntăm acum.
- Este esențial ca operatorul social stradal să **rămână deschis, capabil să se poată adapta la context** și la nevoile publicului, să fie acolo atunci când publicul său se afla în nevoie.
- **Investiți în social**. Pentru a recrea legătura, prin proximitate, empatie. Dar, de asemenea, ajutând în mod direct populațiile afectate. Sistemul de tichete sociale, utilizat la scară mică de asociația Salvați Copiii din România, se poate dovedi util și profitabil pe termen lung.
- **Întâlnirile în aer liber**, utilizate pe scară largă în aceste luni de pandemie, și-au arătat utilitatea, facilitând conversația și contactul, proximitatea, prin renunțarea la barierele care pot fi ridicate între operatorilor sociali stradali și clienții serviciilor în timpul întâlnirilor din „birouri”. De asemenea, organizarea de activități colective de agrement în aer liber, precum plimbări cu bicicleta, sporturi de grup mic, ajută la reducerea presiunii psihologice profitând tinerilor, precum și lucrătorilor sociali stradali. „Recuperarea” și păstrarea străzii este o necesitate absolută pentru profesioniștii intervenției sociale stradale.

- În București, crearea **unei rețele de sprijin și informare** între lucrătorii din aproape 30 de asociații și autoritățile publice locale a fost benefică. Aceștia au putut să rămână informați și să se coordoneze mai bine, datorită în special grupului WhatsApp înființat în acest scop.
- Mergeți la școlile primare, propunând **jocuri de educație non formală, care ușurează tensiunile** create de pandemie, acest lucru face posibil contactul cu copiii și tinerii, compensând parțial izolarea pe care o îndură și privarea lor de utilizarea spațiului public în aceste vremuri de pandemie.
- „Impactul muncii sociale de stradă pentru publicul vulnerabil a fost vizibil și semnificativ pe tot parcursul acestei pandemii. **Recunoașterea efectivă a rolului TSR de către autoritățile publice** este o problemă prioritară și urgentă.
- **Lucrătorii sociali** stradalii au, de asemenea, un rol important în a deveni **porta-vocea publicului lor către factorii de decizie politică**. Ei reprezintă o interfață bidirecțională, între puterea politică și publicul servit. Ei reușesc să sensibilizeze politicienii cu privire la problema populațiilor vulnerabile, a tinerilor, a celor excluși și a celor fără voce (asociațiile și serviciile sociale publice române, spre exemplu, au reușit să includă categoria persoanelor fără adăpost în lista categoriilor vulnerabile, împreună cu bolnavii cronici și cei 65+, prioritari pentru vaccinare), dar și pentru a-și depăși reticența și neîncrederea în politicile publice (cum ar fi măsurile sanitare, respectarea regulilor, etc.). Această interfață, funcția de releu, funcția de advocacy a lucrătorului social stradal ar trebui consolidată și perpetuată.
- **Integrarea contactului la distanță** (prin telefon, mesagerie, rețele de socializare, etc.), cele utilizate cu predilecție de către tineri, precum TikTok sau Snapchat, și inserarea acestora în cutia de instrumente de care dispun operatorii sociali stradalii.
- Dispariția economiei informale, al joburilor la negru, al locurilor de muncă precare, au demonstrat precaritatea situației și vulnerabilitatea pentru mulți tineri și familii în fața unei situații de criză și de forță majoră, lucru evident în special în România. Această populație a devenit rapid dependentă de ajutorul extern pentru a-și satisface nevoile zilnice. Punerea în **aplicare a instrumentelor și strategiilor de ajutor material a necesitat** timp și a fost adesea rezultatul improvizației. Ar trebui să ne gândim și să ne pregătim din timp pentru a face față mai bine unor astfel de situații. Ar trebui pregătit un plan de reziliență și pregătite resursele necesare. Nu lipsesc exemple de bune practici, cum ar fi tichetele distribuite în București de Salvați Copiii, distribuția de scutece și lapte praf pentru familiile cu copii care locuiesc în ghetouri în București sau rețeaua de sprijin a cetățenilor voluntari, înființată de AMOScharbeek și de CPAS-ul local, proiect destinat să ajute tinerii, să îi încurajeze să acționeze, oferind servicii la nivel local, în schimbul unei remunerații modice.

CONCLUZII

Dincolo de producțiile scrise sau virtuale, dincolo de îmbunătățirea cunoștințelor unora despre realitățile celorlalți, dincolo de identificarea și de împărtășirea anumitor bune practici, dincolo de rezultatele obținute în ceea ce privește îmbunătățirea cunoștințelor despre munca socială stradală, despre reacțiile autorităților și mecanismele de luare a deciziilor din partea acestora, cel mai tangibil rezultat al proiectului constă în sentimentul de fraternitate, partaj și sprijin pe care acești actori de teren au putut să-l simtă în momentele de schimb și convivialitate pe care proiectul le-a permis în timpul derulării sale, atât în cadrul platformelor belgiene și române, cât și între cele două platforme.

Într-adevăr, operatorii sociali stradali, puternic afectați de aceste nesfârșite luni de pandemie, tentați uneori să abandoneze, confrunțați cu sentimente de frustrare și neputință, au reușit să se întâlnească, să împărtășească, să dea frâu liber frustrărilor și speranțelor, să vorbească între ei, să-și împărtășească sentimentele și, mai presus de toate, să abordeze practicile profesionale și viitorul. A fost necesar.

Intervenția socială stradală a trebuit să își adapteze oferta la nevoi noi, și să facă față noilor provocări. În primul rând, în fața lipsei de resurse, apoi a exploziei solicitărilor de ajutor. Într-adevăr, aceste cereri în termeni de ajutor direct, în special umanitar și material, destinate supraviețuirii populațiilor vulnerabile, par să fi explodat. Lucrătorii sociali stradali resimt prea adesea frustrare, neputință, uneori teamă în fața bolii, se face simțită o anumită lasitudine, dacă nu chiar oboseală. Actorii din domeniu, în special din România, se simt prea adesea abandonați, singuri, neînțeleși, incapabili să răspundă în mod adecvat la multiplicarea nevoilor și cererilor.

Se fac adesea ecoul unei populații care se zbate în mizerie, terorizată de riscul de a nu-și putea asigura mijloacele de existență.

Cu toate acestea, acest constat, destul de pesimist, trebuie nuanțat. Într-adevăr, lucrătorii sociali stradali au găsit adesea mijloacele necesare pentru a face față provocărilor, de la caz la caz. Intervenția socială pe stradă a fost resimțită de toți ca fiind ultimul bastion și primul ajutor destinat populațiilor vulnerabile, neglijate de autorități. Unii lucrători sociali stradali au reușit să creeze mecanisme care au avut ca efect îmbunătățirea intervenției obișnuite, și care s-au dovedit indispensabile populațiilor ajutate, pentru a face față mai bine crizei.

Lucrătorii sociali stradali s-au stabilit ca relee și interfețe esențiale între populația aflată în situație de stradă și serviciile și autoritățile publice, care la rândul lor sunt copleșite. Dar eforturile depuse de asociații și de actorii din domeniu nu pot continua la nesfârșit în absența unui sprijin public substanțial. Lucrătorii sociali stradali trebuie să poată beneficia de ajutor psihologic de acompaniere, asociațiile românești trebuie să poată beneficia de subvenții publice, lipsite de condiționalități excesive. Accesibilitatea serviciilor trebuie îmbunătățită, pentru a facilita misiunea de interfață a lucrătorilor sociali stradali.

Acțiunea lucrătorilor sociali stradali a relevat importanța recunoașterii muncii sociale stradale drept o profesie esențială pentru a face cu bine față impactului crizei Covid-19 asupra populației vulnerabile.

VIDEO SI ARTICOLE DE PRESA

VIDEOCONFERINȚE

Schimburi practice între TSR belgian și român - 5 februarie 2021 (în franceză și română):

→ <https://youtu.be/jtSyP9SzJF4>

Dialogue franco-roumain : La solidarité en temps de pandémie - IFB (în franceză)

→ <https://youtu.be/2iFCxj80E30>

ARTICOLE

Media DoR (în română)

→ www.dor.ro/oameni-fara-adapost-in-fata-coronavirusului

AFP (în engleză)

→ france24.com/en/20200327-coronavirus-crisis-hits-romania-s-invisible-homeless

RTBF (în franceză)

→ rtbf.be/info/monde/europe/detail_la-roumanie-vaccine-les-sans-abri-appartenant-a-la-categorie-prioritaire?id=10701995

Articol și audio France TV (în franceză)

→ francetvinfo.fr/sante/maladie/coronavirus/micro-europeen-la-roumanie-et-le-covid-19-le-pays-le-plus-pauvre-de-l-ue-en-etat-de-guerre_3909637.html

Articol și audio RFI România (în română)

→ rfi.ro/social-129776-fara-adapost-si-fara-actecum-va-ajunge-statul-sa-vaccineze-oamenii-strazii

Radio Europa Libera (în română)

→ romania.europalibera.org/a/oamenii-invizibili-ai-romaniei-vaccinul-risca-sa-nu-ajunga-niciodata-in-comunitatile-vulnerabile/31045357.html

paradaromania.ro
dynamointernational.org

